

Ristirahva Pühapäevalehes 1899. aastal avaldatud kiri Taga-Kaukaasiast. Digiteeris Andres Aule, kirjaviis muutmata.

Arvestades, et Ristirahva Pühapäevaleht avaldas 1902. aastal J. Türkeli kirja Salme küla kohta, kus samuti oli mainitud Kuusalu kihelkonda ja kooli asutamist 1900. aasta paiku, on võimalik (kuigi sugugi mitte kindel), et ka selle kirja autor on Türkeli-nimeline ja kiri on saadetud Abhaasiast Salme külast.

Ristirahva Pühapäevaleht (nr. 21), 23. mai 1899, lk. 170

Kaukaasiast.

Sealt kirjutatakse: Meie elame siin enamiste Eestimaalt Kuusalu kihelkonnast tulnud inimesed. Kümne aasta eest ehtasime omale palwemaja, sest enne seda sai puu all armulaual käidud. Tänapäev saavad palwemajale veel kooli ruumid juure tehtud; siis on ta meie kiriku-kool ja võime siis niisugust koolmeistrit walida, kes ka eesti keelt mõistab. Loodame, et kool Juuli kuuks walmis saab ja siis koolmeister sisse tuleb, kes ka pühapäiwil meile Jumala teenistust peab. Kahju, et nii kaugel elame, ja keegi kodumaalt õpetaja meid wahest waatama ei saa tulla. Wäga igaw on meie elu waimuliku juhatamise poolest. Meil käib küll 2 korda aastas õpetaja siin, aga temal on laialt käija ja pole tal millalgi aega, kauemine meie juure wiibida. Oleme siin ka mitmesuguste uskude tormidest raputada saanud, oleme mitme kümne seltsi rahwaste wiisisid näinud, mis mõndagi kahtlust mõnes südames tõeliku puha kirja õpetuse poolest äratav; hädaste oleks tarwis, et meid usu asjus saaks juhatatud ja kinnitatud; küsijaid on küll, aga wastajaid ja seletajaid pole olemas. — Kas võiksite nõuu anda, kust poolt ja kuidas võiksite suures kaustas Piibli raamatuid saada? Ilmad on meil siin soojad ja wiljad kaswawad seekord kenaste; sooja on meil aprili kuu hakatuses juba 16—26 kraadi olnud; kägu hakkas 2-sel aprilil laulma. Martsu kuu hakatuses awati siin esimene turu ja laada pidamine, ja sel suwel peab siin ka raudteed hakatama ehitama, mis siis ka meie küla maast peab läbi minema. Reisimine jääb siis kergemaks ja kui Jumal aitab — saab ehk mõni meie poolt weel kord kallist isamaad näha?

T.